

Katowice, dnia 20 czerwca 2023 r.

INFORMACJA Nr 12/2023/EW

o niebezpiecznym zdarzeniu osunięciu mas ziemnych i skalnych, do którego doszło w dniu 01.04.2023 r. w odkrywkowym Zakładzie Górniczym „BARCICE” w Barcicach, powiat nowosądecki należącym do Czesława Szarek prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Budowlany "SZAREK" Czesław Szarek z siedzibą w Nowym Sączu.

Zakład Górniczy „BARCICE” eksploatuje złoża piaskowców magurskich metodą odkrywkową, systemem ścianowym lub zabierkowym, wielopoziomowo, 4 poziomami eksploatacyjnymi w wyrobisku stokowym, od poziomu 1 o rzędnej + 317 m npm do poziomu 4 o rzędnej + 402 m npm i poziom nadkładowy o średniej grubości nadkładu ok. 2,3 m. Ruch zakładu górniczego prowadzony jest na podstawie Planu ruchu zatwierdzonego na okres 16.05.2017 r. - 15.05.2023 r. Urabianie złoża prowadzone jest sprzętem mechanicznym - bez użycia materiałów wybuchowych. Przestrzeń złoża „Barcice 2” w całości została zaliczona do I stopnia zagrożenia osuwiskowego, z uwagi na spękania ociosowe warstw piaskowca.

W dniu 03.04.2023 r., około godziny 12²⁰ kierownik ruchu zakładu górniczego „BARCICE” telefonicznie poinformował Dyrektora OUG w Krakowie, że w dniach 01-02.04.2023 r. w zakładzie górniczym wystąpiło niebezpieczne zdarzenie polegające na osunięciu mas ziemnych i skalnych na zachodniej ścianie wyrobiska, w rejonie punktu nr 26 granic obszaru i terenu górniczego „Barcice V”. Osuwisko swoim zasięgiem objęło skarpę w ścianie piętra 4 rozciętego dwoma warstwami oraz poziom nadkładowy. Powierzchnia osuwiska wynosiła około 700 m², w tym około 400 m² w granicach obszaru i terenu górniczego, a około 300 m² poza obszarem i terenem górniczym na działkach nie należących do przedsiębiorcy. Osunięcie mas ziemnych i skalnych w ścianie piętra poziomu 4 nastąpiło z rzędnej + 402 m npm na poziom 3 o rzędnej + 360 m npm. Wysokość ściany, która uległa osunięciu wynosiła ok. 40 m. Osuwisko swoim zasięgiem objęło częściowo teren położony powyżej poziomu nadkładowego do rzędnej + 405 m npm zlokalizowany poza granicami obszaru i terenu górniczego. Wskutek przemieszczenia się mas skalnych, poziom 3 (+ 360 m npm) wyrobiska został częściowo zasypany rumoszem skalnym z nadgabarytami. Szczeliny i przemieszczenia stropu poziomu nadkładowego przebiegały równolegle do wyrobiska a wielkość szczelin wynosiła około 2-4 metrów. W zboczu, z którego nastąpiło odspojenie, nie stwierdzono znamion wypływów wody. Dostęp do osuwiska od strony zachodniej, tj. od strony lasu i działek nie będących własnością przedsiębiorcy, został zabezpieczony poprzez odgrodzenie taśmą ostrzegawczą oraz oznakowany tablicami ostrzegawczymi o miejscu niebezpiecznym.

Odspojenie się mas ziemno-skalnych, było najprawdopodobniej skutkiem intensywnych opadów w drugiej połowie marca 2023 r. i zmiennych warunków atmosferycznych (rozmarzanie i zamarzanie gruntu), które przyczyniły się do utraty

stateczności skarp nadkładowych i eksploatacyjnych w wyniku czego nastąpiło ich pionowe i poziome przemieszczenie.

Przyczyną niebezpiecznego zdarzenia było odspojenie się mas skalnych z powierzchni o rzędnej + 405 m npm w okolicach punktu 26 załamania obszaru i terenu górniczego „Barcice V” na poziomie + 360 m npm, w wyniku naruszenia stanu równowagi w górotworze mas skalnych budujących ścianę poziomu nadkładowego, spowodowane prawdopodobnie znacznym nawodnieniem terenów przyległych w wyniku czego nastąpiło pionowe i poziome przemieszczenie mas skalnych do wyrobiska górniczego.

Do zdarzenia przyczyniły się :

- znaczne nawodnienie terenów przyległych do zakładu górniczego co spowodowało zwiększenie obciążenia warstw przypowierzchniowych gruntu i uruchomienie procesu osuwiskowego,
- przewarstwienie skał o różnych parametrach wysokościowych i właściwościowych geomechanicznych,
- niedostateczne rozpoznanie budowy geologicznej skał otaczających złoża,
- warunki geologiczne umożliwiające odspajanie się większych brył skalnych ułożonych równolegle do skarpy,
- niedostosowanie parametrów skarp i zboczy wyrobiska górniczego do bieżącego rozpoznania warunków geologiczno-górnich w zachodniej części złoża,
- występowanie zaburzeń geologicznych ciągłych i nieciągłych w postaci pofałdowań, uskoków.

Zdarzenie nie skutkowało zaistnieniem wypadku ani uszkodzeniem maszyn, urządzeń i obiektów zakładu górniczego. W trakcie zdarzenia w wyrobisku nie wykonywano żadnych robót. W rejonie zaistniałego osuwiska, nie prowadzono eksploatacji. Ostatnia eksploatacja złoża w tym rejonie prowadzona była w 2018 r.

W związku z zaistniałym zdarzeniem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie wydał decyzję wstrzymującą ruch zakładu górniczego w części dotyczącej wykonywania robót górniczych w części zachodniej wyrobiska górniczego, w rejonie zaistniałego osuwiska z poziomu terenu o rzędnej + 405 m npm w okolicach punktu 26 granic obszaru i terenu górniczego „Barcice V” na poziom o rzędnej + 360 m npm. Określił następujące warunki wznowienia ruchu w tej części zakładu górniczego poprzez:

Analizę sytuacji geologiczno - górniczej oraz stanu zagrożenia w części zachodniej wyrobiska górniczego, w rejonie zaistniałego osuwiska.

1. Opracowanie i ustalenie metodyki pomiarów geodezyjnych zawierającą: sposób, częstotliwość, dokładność pomiarów oraz rodzaj wykorzystanego sprzętu w celu monitorowania miejsca zaistniałego niebezpiecznego zdarzenia.
2. Ustalenie przez kierownika ruchu zakładu górniczego bezpiecznego sposobu usunięcia skutków przemieszczenia się mas skalnych budujących skarpe od rzędnej + 405 m npm do poziomu + 360 m npm.

3. Opracowanie dokumentacji geologicznej, w oparciu o którą dokonuje się zaliczenia przestrzeni złoża lub jego części, wyrobiska lub jego części, zwałowiska lub jego części do odpowiedniego stopnia zagrożenia osuwiskowego w odniesieniu do zachodniej części zakładu górniczego. W oparciu o ww. dokumentację dokonać zaliczenia do odpowiedniego stopnia zagrożenia osuwiskowego.
4. Ustalenie przez kierownika ruchu zakładu górniczego dalszego sposobu prowadzenia robót.
5. Na poziomach od rzędnej terenu + 405 m npm do + 360 m npm z uwzględnieniem skutków zaistniałego zdarzenia i wyników dokonanych analiz.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Krakowie.